

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 STOCKHOLM

Uppdrag att utbetala bidrag för försöksverksamheter inom cancervården

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att 6 miljoner kronor som avsatts inom utgifts-område 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg på anslaget 1:6 Bidrag till hälso- och sjukvård, anslagsposten 46.3 Nationell cancerstrategi, ska utbetalas av Socialstyrelsen till Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Medlen ska användas för att initiera en eller flera försöksverksamheter med patientfokuserad och sammanhållen cancervård i utvalda landsting och regioner. Medlen ska utbetalas efter rekvisition.

Ärendet

Regeringen tillsatte 2007 en särskild utredare med uppdrag att utreda vad som kan göras för att så långt möjligt förhindra att människor insjuknar och dör i cancer samt för att förbättra kvaliteten i omhändertagandet av patienter med en cancersjukdom.

Utredaren lämnade sitt betänkande En nationell cancerstrategi för framtiden (SOU 2009:11) till Socialdepartementet den 20 februari 2009. I betänkandet konstaterar utredaren att vårdens fragmentering, långa och varierande väntetider och allmän avsaknad av patientfokus utgör centrala problem inom cancervården. Vidare sägs i betänkandet att i den internationella litteraturen finns studier som pekar på möjligheter att med olika organisatoriska åtgärder åstadkomma en mer patientfokuserad vård. På flera håll i Sverige pågår verksamheter med sammanhållna vårdkedjor och med patienten i centrum, och det föreligger en del preliminära erfarenheter från småskaliga försök att utveckla ersättningsmodeller som stödjer en sammanhållen vårdkedja. Det råder emellertid brist på vetenskapligt belagda erfarenheter av hur en sådan ersättningsmodell ska se ut. Av den dokumentation som finns att tillgå är det således svårt att

dra några allmänna slutsatser om hur en patientanpassad cancervård, inklusive en ersättningsmodell som stödjer en sammanhållen vårdkedja borde utformas i Sverige.

Utredaren föreslår därför att Socialdepartementet i samarbete med sjukvårdshuvudmännen initierar en vetenskaplig försöksverksamhet med patientfokuserad vård och sammanhållen cancervårdkedja i utvalda landsting och regioner. Försöken ska enligt utredaren gärna omfatta flera delar i vårdkedjan; prevention, behandling, psykosocialt omhändertagande, rehabilitering och palliativ vård i livet slutskede.

Regeringen anser att det är viktigt att försöksverksamheterna kan starta så snart som möjligt och att de utformas utifrån de principer som beskrivs i utredningens betänkande. Regeringen och SKL kom därför överens i Dagmaröverenskommelsen för 2009 om att ta initiativ till ett utvecklingsarbete där intresserade landsting får beskriva olika försöksverksamheter i syfte att åstadkomma en mer patientfokuserad och sammanhållen cancervård. Försöksområdena ska sedan väljas ut mot bakgrund av de föreslagna försöksverksamheternas vetenskapliga värde och relevans för cancervårdens utveckling i Sverige. Parterna kom överens om att 6 miljoner kronor skulle avsättas för utlysning av projektmedlen, bedömning av projektförslag samt planering och initiering av de utvalda försöken. Projektet ska pågå mellan 2009 och 2012.

Av Dagmaröverenskommelsen följer att försöksverksamheterna ska bedrivas i samarbete mellan huvudmän och akademiska institutioner. Patientföreträdare ska engageras som aktiva partners i projekten. Åtgärder som ska testas är bland andra introduktion av nya ersättningsmodeller som stödjer en sammanhållen vårdkedja. Det är också önskvärt att pröva olika möjligheter att utnyttja elektroniska journalsystem och andra IT-lösningar i syfte att underlätta den enskilda patientens väg genom vården, förbättra kommunikationen mellan patient och vårdgivare och ge stöd vid kliniska beslutssituationer. Syftet kan också vara att stödja planering, utveckling och uppföljning av vården i ett patientperspektiv. Försöksverksamheterna kan även avse åtgärder för att förkorta väntetider och förbättra vårdens tillgänglighet och kontinuitet. Det är också önskvärt att testa olika sätt att öka patient- och anhörigmedverkan i planering, uppföljning och styrning av cancervård, både på verksamhets- och huvudmannanivå.

Enligt regeringen bör de försöksverksamheter som startas, utformas, följas upp och utvärderas på ett vetenskapligt och systematiskt sätt, så att resultaten ska kunna generaliseras och appliceras i större skala.

Till arbetet med att initiera och genomföra försöksverksamheterna bör det knytas en referensgrupp med relevanta aktörer, däribland Socialstyrelsen.

Arbetet och medlens användning bör fortlöpande stämmas av med Socialdepartementet.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Ulrika Axelsson Jonsson

Kopia till

Socialutskottet

Finansdepartementet/BA

Regeringskansliets förvaltningsavdelning/EK

Ekonomistyrningsverket

Sveriges Kommuner och Landsting

u.h
Socialdepartementet/FH